

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymisestä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi (HE 196/2017 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Laura Perheentupa, työ- ja elinkeinoministeriö
- hallitusneuvos Olli Sorainen, työ- ja elinkeinoministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Akava ry
- Henkilöstöpalveluyritysten Liitto ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yksityisten yritysten ja muiden yhteisöjen hyväksymismenettelystä työnvälityspalvelujen eurooppalaisen verkoston (Eures) jäseniksi ja yhteistyökumppaneiksi. Esitys perustuu työnvälityspalvelujen eurooppalaista verkostoa (Eures) koskevaan Euroopan unionin asetukseen. Esityksen päätavoitteena on työllisyyden edistäminen ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen.

Esitys liittyy hallitusohjelmaan, jonka mukaan yksityisten työvoimapalveluiden roolia erityisesti helpoimmin työllistyvien palveluissa lisätään.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan viimeistään 13 päivänä toukokuuta 2018.

Valiokunnan mietintö TyVM 2/2018 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Euroopan työnvälityspalvelujen verkosto (Eures) on komission ja julkisten työvoimapalvelujen välinen keskeinen työntekijöiden vapaata liikkuvuutta edistävä yhteistyöverkosto EU- ja ETA-alueella. Suomesta muualle EU- ja ETA-alueelle Euresin kautta liikkuu nykyisin noin muutamia tuhat työntekijää ja Suomeen saapuu sen kautta joitakin satoja työntekijöitä. Suuri osa työvoiman vapaasta liikkuvuudesta kanavoituu yksityisten henkilöstöpalveluyritysten kautta.

Kuten muualla EU- ja ETA-alueella, myös Suomessa Eures-verkosto toimii tällä hetkellä yksinomaan julkisten työnvälityspalvelujen muodostamana verkostona. Suomessa Eures-verkoston muodostavat TE-palvelut. Komissio pyrkii tehostamaan työvoiman liikkuvuutta sisämarkkina-alueella avaamalla jatkossa Eures-verkoston myös julkisten toimijoiden ulkopuolisille tahoille kansallisen hyväksymisjärjestelmän kautta. Eures-asetuksen mukaan jokaisella jäsenvaltiolla tulee olla asetuksen mukainen hyväksymisjärjestelmä viimeistään 13.5.2018.

Hyväksymismenettely

Hyväksymisjärjestelmä perustetaan esityksessä ehdotetulla uudella lailla. Sen Eures-asetuksen mukaiset edellytykset täyttämällä myös yksityiset yritykset ja kolmannen sektorin organisaatiot voivat päästä Eures-verkoston jäseniksi. Muutoksen tavoitteena on edistää työvoiman liikkuvuutta sisämarkkinoilla ja siten parantaa työnhakijoiden mahdollisuuksia työllistyä ja työnantajien mahdollisuutta saada ammattitaitoista työvoimaa.

Eures-asetuksen mukaan yhteisten vähimmäiskriteerien mukaisten edellytysten lisäksi jäsenvaltiot voivat vahvistaa myös lisävaatimuksia alueellaan. Esityksessä ehdotetaan otettavaksi lakiin kaksi kansallista lisäkriteeriä, joiden mukaan Eures-verkostoon hakeutuvalla organisaatiolla tulee ensinnäkin olla kiinteä toimipaikka Suomessa ja lisäksi hakijalla tulee olla moitteeton historia yritystoimintaan liittyvien velvoitteidensa hoitamisessa. Valiokunta pitää lisäedellytyksiä hyvinä ja perusteltuina.

Jäsenyyshakemukset käsittelee ja päätöksen tekee työ- ja elinkeinoministeriö. Ministeriön harkintaan ei sisälly tarveharkintaa, vaan ainoastaan lainsäädännön edellytysten täyttymisen arviointia. Päätös on maksuton ja muutoksenhakukelpoinen. Valiokunta kannattaa ehdotettua yksinkertaista ja joustavaa menettelyä, jonka tavoitteena on, että mahdollisimman moni alalla toimiva yksityinen taho hakeutuisi Eures-jäseneksi tai -yhteistyökumppaniksi.

Ehdotetulla lailla on samansuuntaisia tavoitteita valmisteilla olevan kasvupalvelulain kanssa. Molempien uudistusten tarkoituksena on lisätä yhteistyötä yksityisten palveluntarjoajien kanssa. Kasvupalvelulaissa painotus on sopimusperusteisessa yhteistyössä. Valiokunta toteaa, että vaikka Eures-hyväksymisjärjestelmä perustuu Eures-asetukseen ja viranomaispäätökseen, myös sopimusperusteinen kumppanuus on edelleen mahdollista myös Eures-verkostossa.

Valiokunnan mietintö TyVM 2/2018 vp

Valiokunta tähdentää Eures-verkoston kautta tapahtuvan rekrytoinnin eettistä kestävyyttä ja toiminnan läpinäkyvyyttä. Haettaviksi ilmoitettavien työpaikkojen laadun ja työehtojen tulee olla kunnossa, jotta työntekijöiden oikeuksia polkevien työpaikkojen välittäminen vältetään.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 196/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 28.2.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tarja Filatov sd
varapuheenjohtaja Heli Järvinen vihr
jäsen Reijo Hongisto sin
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Merja Mäkisalo-Ropponen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Eero Suutari kok
jäsen Martti Talja kesk
jäsen Juhana Vartiainen kok
jäsen Eerikki Viljanen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen